

ADVIES
VAN 30 JANUARI 2013
OVER HET ACTIEPROGRAMMA 2013-2015
VAN HET VLAAMS PLATTELANDSBELEIDSPLAN

INHOUD

I. SITUERING	2
II. STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET PROCES	3
II.1. NOOD AAN EEN DUIDELIJKER KADER	3
II.2. AANDACHT VOOR AFSTEMMING STRATEGISCHE PLANNEN	3
II.3. AANDACHT VOOR AFSTEMMING MET HET PLATTELANDSONTWIKKELINGSPLAN	4
II.4. ONVOLDOENDE DUIDING VAN DE BUDGETTAIRE ASPECTEN	4
III. STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET ACTIEPROGRAMMA 2013-2015	5
III.1. SITUERING ACTIEPROGRAMMA	5
III.2. VRIJWAREN EN ONTWIKKELEN VAN DE OPEN RUIMTE	6
III.3. DOELEN VOOR STAD EN PLATTELAND AFSTEMMEN	7
III.4. WERKEN AAN DE OMGEVINGSKWALITEIT	7
III.5. GEBIEDSGERICHTE PROCESSEN	8

I. SITUERING

1. SARO ontving op 6 december 2012 een adviesvraag van minister-president Kris Peeters over het actieprogramma 2013-2015 van het Vlaams plattelandsbeleidsplan.¹

Volgens de begeleidende brief bij de adviesvraag werd het Vlaams plattelandsbeleidsplan geconcretiseerd en uitgediept in het voorliggende actieprogramma voor de periode 2013-2015. Het betreft een *'horizontaal actieprogramma dat bestaat uit acties, die geïnitieerd worden vanuit het beleidsveld Plattelandsbeleid en acties van andere Vlaamse beleidsvelden en -domeinen die qua impact en uitvoering het sectorale beleid op het platteland overstijgen. Het actieprogramma zet in op complexe plattelandsthema's en/of plattelandsspecifieke lacunes binnen het reguliere beleid waarbij samenwerking tussen de beleidsdomeinen en met de verschillende plattelandsactoren centraal staat.'*

Het advies van de SARO wordt gevraagd tegen uiterlijk 14 januari 2013. Daarnaast werd ook advies gevraagd aan de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken en de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij. Op vraag van de adviesraden werd de adviestermijn verlengd tot eind januari 2013.

In voorliggend advies formuleert de raad allereerst enkele strategische aandachtspunten ten aanzien van het proces om vervolgens specifiek in te gaan op het voorliggend actieprogramma 2013-2015.

¹ Op 8 mei 2009 nam de Vlaamse Regering akte van de mededeling inzake het document 'Naar een Vlaams plattelandsbeleidsplan - visie en aanzet tot actie'.

<http://www.ipo-online.be/SiteCollectionDocuments/Nieuws/Plattelandsbeleidsplan.pdf>

II. STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET PROCES

II.1. NOOD AAN EEN DUIDELIJKER KADER

2. Het Vlaams regeerakkoord 2009-2014 stelt dat de Vlaamse Regering verder zal werken aan de uitbouw van een Vlaams plattelandsbeleid via drie sporen: (1) het signaleren en bespreekbaar maken van plattelandsthema's en hiaten in het beleid, (2) het opzetten van horizontale projecten op Vlaams niveau en (3) het ondersteunen en uitvoeren van gebiedsgerichte projecten. Het document 'Naar een Vlaams plattelandsbeleid' zal hierbij als leidraad dienen.² Momenteel ligt het actieprogramma 2013-2015 voor advies voor.

SARO benadrukt dat het 1ste Vlaams plattelandsbeleidsplan in 2009 niet door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd; de regering nam er enkel akte van. Ook voorliggend actieprogramma werd niet door de Vlaamse Regering goedgekeurd en zal ook later niet aan de Vlaamse Regering voor goedkeuring worden voorgelegd. Het gebrek aan juridisch statuut zorgt er voor dat het voorliggend actieprogramma (en plattelandsbeleidsplan) een eerder vrijblijvend karakter vertoont. SARO ondersteunt de globale doelstelling om via de opmaak van een plattelandsbeleidsplan en daaraan gekoppeld actieprogramma tot een betere coördinatie te komen van het plattelandsbeleid. Het voorliggend document is echter onvoldoende uitgewerkt om echt bij te dragen tot een integrale aanpak van het Vlaamse plattelandsbeleid.

Bovendien zorgt het ontbreken van een decretale basis er voor dat de 'krijtlijnen' voor het proces tot opmaak van het plattelandsbeleidsplan en actieprogramma niet gekend zijn en onvoldoende geduid zijn. Er is bijvoorbeeld onduidelijkheid over hoe het overleg en de advisering is opgezet. De raad werd niet betrokken bij het proces tot opmaak van het plattelandsbeleidsplan. SARO vindt het een gemiste kans dat de raad niet eerder om advies werd gevraagd over het plattelandsbeleidsplan. Complementair vraagt SARO aandacht voor volwaardig overleg met alle relevante maatschappelijke doelgroepen. Voorliggend actieprogramma werd ruim overlegd met verschillende beleidsdomeinen; de diverse maatschappelijke actoren en doelgroepen werden echter niet betrokken.

Het is voor de raad ook niet duidelijk hoe de opvolging, evaluatie en actualisatie van het plan concreet wordt ingevuld.³ Ook de timing is zeer onduidelijk.⁴ Het is alvast merkwaardig dat de eerste procesmatige doelstelling van dit actieprogramma bestaat in het aanreiken van een beleidskader. Dit zou het actieprogramma moeten voorafgaan.

II.2. AANDACHT VOOR AFSTEMMING STRATEGISCHE PLANNEN

3. SARO heeft reeds herhaaldelijk zijn bezorgdheid geuit over de manier waarop de Vlaamse overheid strategische plannen opstelt. Er is een duidelijk gebrek aan coherentie. Er is nood aan een meer geïnstitutionaliseerd kader voor de afstemming van de verschillende Vlaamse beleidsplannen.⁵

Dergelijk gebrek aan coherentie ondermijnt de realisatie van strategische doelstellingen in Vlaanderen. Voorliggend actieprogramma zet bijvoorbeeld terecht in op het verhogen van de omgevingskwaliteit op maat van een gebied, maar rekent hierop ook op interactie vanuit het

² De Vlaamse Regering 2009-2014: Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving.

³ Het actieprogramma (pag. 63) gaat onder deel IV 'Opvolging en Evaluatie' hier slechts zeer beperkt op in.

⁴ De vraag stelt zich bijvoorbeeld of een actieprogramma op 2 jaar wel realistisch is voor complexe plattelandsthema's. Bovendien zal het tweejarig programma doorkruist worden door regionale en federale verkiezingen, wat een operationalisering op het terrein wellicht niet zal bevorderen.

⁵ Zie onder meer: Advies van negen strategische adviesraden over het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, oktober 2012. www.sarovaanderen.be

Vlaams grondbeleidsplan, waarvan redelijkerwijze mag worden aangenomen dat dit in 2013-2015 niet operationeel zal zijn. De SARO verwijst ook naar het voorgenomen gebiedsgericht proces vanuit het departement RWO voor de uitbouw van grootschalige energielandschappen. Vermoedelijk zal dit in 2013-2015 niet operationeel zijn. De afstemming loopt dus mank en beperkt zich tot een verwijzing naar de betreffende voornemens.

Het voorliggend actieprogramma onderstreept terecht dat het plattelandsbeleid een horizontaal beleidsveld is. Het gebrek aan coherentie zal zich hier dan ook sterk laten voelen. Het is dus noodzakelijk vooral in te zetten op samenwerking over bestuursorganen en sectoren heen. Het plattelandsbeleidsplan erkent dit, maar deze doelstelling wordt in voorliggend actieprogramma evenwel onvoldoende vertaald in concrete procesmatige acties.

II.3. AANDACHT VOOR AFSTEMMING MET HET PLATTELANDSONTWIKKELINGSPLAN

4. Het is niet duidelijk in welke Europese context voorliggend Vlaams actieprogramma 2013-2015 is ingebed. Op Europees niveau werd ingezet op plattelandsontwikkeling via het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. Dit instrument, dat werd opgericht op grond van Verordening (EG) nr. 1290/2005, heeft tot doel het communautair beleid inzake plattelandsontwikkeling te versterken en de tenuitvoerlegging ervan te vergemakkelijken. Het verbetert met name het beheer en de controle van het nieuwe plattelandsontwikkelingsbeleid voor de periode 2007-december 2013.

Noch het actieprogramma noch het plattelandsbeleidsplan geven afdoende duiding over de afstemming met het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling (PDPO). De beide 'plattelandsplannen' bestaan momenteel nagenoeg naast elkaar. Naast het gebrek aan afstemming tussen de verschillende Vlaamse beleidsplannen (cf. II.2) stelt de raad aldus ook een verkokering vast binnen het beleidsveld 'platteland'.

Opvallend bijvoorbeeld is dat het voorliggend actieprogramma slechts zeer beperkt melding maakt van het PDPO II. Onder het spoor 'ondersteunen en uitvoeren' van gebiedsgerichte projecten bijvoorbeeld wordt verwezen naar de gebiedsgerichte werking van het PDPO II, zonder dat echter de samenhang met voorliggend actieprogramma verder wordt verduidelijkt.

5. Het is eveneens onduidelijk in welke mate de aanbevelingen uit de Mid Term evaluatie van het PDPO II werden meegenomen in voorliggend actieprogramma 2013-2015.⁶ Er wordt enkel naar deze evaluatie verwezen in het kader van de derde procesmatige doelstelling 'de bestuurskracht van plattelandsgemeenten verhogen' zonder evenwel in te spelen op concrete aanbevelingen uit het evaluatiedocument.

II.4. ONVOLDOENDE DUIDING VAN DE BUDGETTAIRE ASPECTEN

6. Ook de link met de budgettaire aspecten is op heden niet helder, zodat horizontaal en verticaal de gewenste operationalisering van strategische plannen niet altijd effectief en efficiënt verloopt. Het is alvast verrassend te moeten vaststellen dat voorliggend actieprogramma erkent dat het haast onmogelijk is om de financiering van het plattelandsbeleid in kaart te brengen. Dit lijkt nochtans een prioriteit te moeten zijn, zeker nu het document er in wezen op gericht is om op korte termijn complexe plattelandsthema's en plattelandsspecifieke lacunes binnen het reguliere beleid aan te pakken.

⁶ http://www.ipo-online.be/Home/Nieuws_detailpagina/Pages/default.aspx?itemId=50&webId=8decb42b-d30f-4f5b-ab97-77545d2c788d

7. Opvallend bijvoorbeeld is dat onder het deel '1.5 Financiering' enkel melding wordt gemaakt van het budget van de minister van plattelandsbeleid. Dit budget bedraagt volgens voorliggend actieprogramma ongeveer 5,6 miljoen euro voor 2012. Het grootste deel hiervan gaat naar het ondersteunen van gebiedsgerichte projecten (4 miljoen euro). In de toelichting wordt evenwel verduidelijkt dat het hier gaat over PDPO-middelen. Dit maakt alles zeer verwarrend.

Tevens stelt de raad vast dat de totale overheidssteun in het kader van het PDPO II 667 miljoen euro bedraagt voor de periode 2007-2013.⁷ Het is duidelijk dat met voorliggend actieprogramma slechts een zeer beperkt deel van de plattelandsinitiatieven worden gevat en dat het merendeel van de plattelandsactiviteiten niet in kaart wordt gebracht in voorliggend actieprogramma.

III. STRATEGISCHE AANDACHTSPUNTEN BIJ HET ACTIEPROGRAMMA 2013-2015

III.1. SITUERING ACTIEPROGRAMMA

8. Het actieprogramma bestaat uit een eerste deel (pag. 1 t.e.m. pag. 17) waarin een situering gebeurt van het Vlaams Plattelandsbeleid. Het tweede deel 'doelstellingen en acties' bevat voor de zes procesmatige en zes thematische doelstellingen telkens een situatieschets, een opsomming van de doelstellingen op korte en middellange termijn en een opsomming van de acties. De raad merkt op dat er een grote overlap is tussen het actieprogramma en het plattelandsbeleidsplan. Immers ook in het beleidsplan gebeurde een situering van het beleid en de doelstellingen en werden reeds een ruim aantal acties vastgelegd. Dit bemoeilijkt de interpretatie van voorliggend actieplan.
9. De raad merkt bovendien op dat van de 75 acties die opgenomen zijn in het actieprogramma 2013-2015 meer dan één derde acties zijn vanwege de Vlaamse Landmaatschappij. De raad is er zich van bewust dat de missie van de VLM voor 2011-2015 gericht is op *'samen, gebiedsgericht investeren in de omgevingskwaliteit op het platteland en in de stadsrand'*. Het is voor de raad evenwel niet duidelijk waarom bepaalde VLM-activiteiten opgenomen worden in voorliggend actieprogramma en andere activiteiten niet. De raad merkt bijvoorbeeld op dat geen enkele actie is opgenomen inzake landinrichting; ook wordt amper ingegaan op de ruime waaier aan bestaande beheersovereenkomsten.

De raad stelt bovendien vast dat één vijfde van de voorgestelde acties gericht zijn naar het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO). Het IPO is een interbestuurlijk overleg tussen de Vlaamse Regering, de vijf provincies en de plattelandsgemeenten die vertegenwoordigd zijn door vijf burgemeesters. Een deel van de vermelde IPO-acties behandelen de interne werking van het IPO zoals (a) het IPO werkt per jaar gemiddeld 2 beleidsadviezen uit over interbestuurlijke en beleidsdomeinoverschrijdende knelpunten en kansen op het platteland (actie A.3.1) of (b) de leden van de IPO-raad dragen potentiële nieuwe IPO-thema's voor aan het Bestuurlijk Overleg (actie A.4.1). De raad meent dat dergelijke acties veeleer thuishoren in het jaarprogramma van het IPO eerder dan vermeld te worden in het voorliggend actieprogramma. Andere IPO-acties refereren dan weer naar adviezen van het IPO en kunnen niet echt gelezen worden als een actie (vb. actie H.1.2: *'Het IPO adviseert het Departement MOW gemeenten te ondersteunen bij de verfijning van bepalingen over lokale wegen type 3 in landelijk gebied en de inrichtingsvoorwaarden ervan. ...'*). In actie K.1.1. wordt de opdracht geformuleerd dat de Vlaamse beleidsdomeinen, provincies en gemeentebesturen moeten nagaan hoe ze invulling kunnen geven aan het advies van het IPO over voorzieningen inzake gezondheidszorg in landelijke gebieden. De raad meent dat het wenselijk is in het actieprogramma te bewaken dat de taakstelling inzake het IPO in zijn proportie wordt verwoord nl. interbestuurlijk

⁷ Zie actieprogramma 2013-2015 pag. 14

plattelandsoverleg. De raad wenst tevens op te merken dat het maatschappelijk middenveld niet vertegenwoordigd is in het IPO.

III.2. VRIJWAREN EN ONTWIKKELEN VAN DE OPEN RUIMTE

10. Het actieprogramma 2013-2015 definieert het vrijwaren van de open ruimte als een urgente uitdaging. De situatieschets die hier gegeven wordt is echter zeer beperkt en focust op een aantal specifieke thema's (o.a. wonen in de open ruimte) en intenties van de VLM, zonder dat het geheel voldoende in beeld wordt gebracht. Diverse uitdagingen binnen de open ruimte - zoals het integraal waterbeleid of het klimaatbeleid - worden niet genoemd.
11. Op basis van de situatieschets worden voor de open ruimte vervolgens twee doelstellingen op korte en middellange termijn gedefinieerd: (a) bewaken en sturen van nieuwe functies en dynamieken op de ruimtelijke kwaliteit en (b) de open ruimte in standhouden en hoogkwalitatief ontwikkelen tot een ontsnipperde, veerkrachtige ruimte.
12. De doelstelling om de impact van nieuwe functies en dynamieken op de ruimtelijke kwaliteit te bewaken en te sturen wordt in het actieprogramma vertaald naar drie acties.

Een eerste actie verwijst naar de korte-termijn-actie die in het kader van het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen werd vastgelegd voor het beschermen van aaneengesloten landbouwgebieden. Hierbij wil men de invloed van allerlei elementen die druk zetten op de professionele landbouw verminderen. In de nota van de Vlaamse Regering van 5 april 2012 wordt onder meer verwezen naar de inperking in agrarisch gebied van de mogelijkheid tot '*residentialisering, vertuining en verpaarding, functiewijziging naar ander landbouwgebruik, bestendigen van zonevreemde functies*'. In zijn advies van 19 december 2012 heeft de raad benadrukt dat dit een zeer belangrijke inperking zou betekenen van de bestaande toestand. De raad drong er op aan om alle elementen met zorg in kaart te brengen en in samenhang een visie te ontwikkelen binnen het brede kader van het behoud van de open ruimte. Alle gevolgen moeten in kaart worden gebracht en onderzocht.⁸ De raad wees er tevens op dat gezien het onderzoek dat hieromtrent moet gebeuren, dit niet als dusdanig kan beschouwd worden als een actie op korte termijn.

Een tweede actie verwijst naar de uitwerking door het departement RWO van een nieuw beleidskader voor niet-agrarisch economisch hergebruik van bestaande agrarische gebouwen. In zijn advies omtrent de beleidsbrief ruimtelijke ordening 2012-2013 benadrukte de raad dat dit een aanpassing van de wetgeving zou noodzaken. SARO drong er op aan dat de raad te gepasten tijde om advies zal worden gevraagd omtrent dit beleidsinitiatief.⁹

Volledigheidshalve kan vermeld worden dat een derde actie gericht is op het Vlaams Paardenloket en de optimale integratie van de paardenhouderij in het landschap.

13. De doelstelling om de open ruimte in stand te houden wordt in het actieprogramma vertaald naar vier acties.
Een van de acties betreft het integreren van het instrument beheerplan in één instrument; door het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Agentschap voor Natuur. Het actieprogramma verwijst naar de intentie van de Vlaamse overheid om te streven naar één gebiedsgerichte planning voor landschap, bos en natuur. Er wordt naar één afgestemd beheersplan gewerkt waarbij de doelstellingen vanuit het Vlaamse beleidsniveau eenduidig kunnen vertaald worden naar het beheer van de gebieden. De raad benadrukt dat het beheersplan gericht is op de

⁸ SARO 2012|19. Advies van 19 december 2012 over het voorontwerp RUP Landbouw-, natuur- en bosgebieden 'Gerkenberg-Herenbossen'. www.sarovlaanderen.be

⁹ SARO 2012|16. Advies van 28 november 2012 over de beleidsbrief ruimtelijke ordening 2012-2013. www.sarovlaanderen.be

‘uitvoering’ van een visie voor het bepaalde gebied, opgemaakt op basis van formeel overleg. De raad vraagt dat de verschillende visies op mekaar worden afgestemd. Deze geïntegreerde visie zal ten goede komen van het beheer van landgoederen (als een belangrijke speler voor recreatie, erfgoed, leefmilieu en een georganiseerd element van de plattelandseconomie).

14. De raad merkt ten slotte nog op dat aangezien voorliggend actieprogramma de periode 2013-2015 beslaat, een en ander vanuit ruimtelijke planning beoordeeld moet worden vanuit de overgangperiode van het RSV naar het aangekondigde Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, waarvan op dit ogenblik enkel een groenboek voorligt.¹⁰ In het voorliggend document wordt verwezen naar input van de VLM bij het BRV. SARO heeft geen kennis van dergelijke input, en vraagt dat de input die diverse Vlaamse agentschappen zouden hebben uitgebracht in het kader van het BRV, kenbaar wordt gemaakt.

III.3. DOELN VOOR STAD EN PLATTELAND AFSTEMMEN

15. Het voorliggend actieplan formuleert het afstemmen van de doelen voor stad en platteland als een belangrijke doelstelling. Hieraan wordt echter weinig tot geen concrete invulling gegeven. Men beperkt zich tot de opsomming van een viertal acties, die niet verder gaan dan het organiseren van overleg, het subsidiëren van strategische projecten met een focus op stadsregionale ontwikkeling, het ter beschikking stellen van expertise en het verlenen van ondersteuning aan lokale besturen voor projectoproepen inzake volkstuinparken. Van een actieprogramma 2013-2015 mag meer verwacht worden.

SARO merkt bovendien op dat het ruimtelijk beleid minder en minder uitgaat van een strikte tegenstelling tussen stedelijk gebied en open ruimte. SARO vindt het in die zin alvast positief dat voorliggend actieprogramma beseft dat de tweedeling stad/platteland moet overstegen worden en dat het platteland niet meer zozeer vanuit geografische grenzen moet worden benaderd, maar veeleer vanuit thema's: open ruimte, infrastructuur, aanbod van diensten, lokale economie. Het is bovendien positief dat het actieprogramma melding maakt van het Europees PURPLE-project.¹¹ Het is in elk geval aangewezen om op Europese schaal te kunnen beschikken over objectieve, desgevallend functionele, criteria om peri-urbane gebieden te omschrijven en met elkaar te vergelijken. De OESO is dit werk overigens reeds gestart voor o.a. metropolitane gebieden.

III.4. WERKEN AAN DE OMGEVINGSKWALITEIT

16. Een van de doelstellingen van het actieprogramma is het ‘werken aan de omgevingskwaliteit’. Het programma blijft evenwel steken in algemene en vage bewoordingen. Het blijft zoeken naar concretisering van deze doelstelling bij de voorgenomen maatregelen. Het programma erkent de problematiek van het verschijnen van grote, industriële landbouwloodsen maar formuleert hieromtrent geen concrete actie. Hetzelfde geldt voor de problematiek van zwerfvuil langs landelijke fietsroutes en wandelpaden. Wat dit betreft, wordt eenvoudig gewezen op de noodzaak aan sensibilisering, zonder evenwel concrete acties op te nemen.
17. In het kader van het gebiedsgericht inzetten op uitdagingen van klimaatsverandering, bodembeheer en waterbeheer wordt slechts één actie geformuleerd nl. het verspreiden van good practices inzake erosiebestrijding. Dit is ruimschoots onvoldoende. Minimaal zou kunnen verwezen worden naar enkele provinciale projecten vb. het strategisch project 'Oost-Vlaanderen Energielandschap'. Ook kan verwezen worden naar de inspanningen binnen de landbouwsector;

¹⁰ SARO 2012|15. Gemeenschappelijk advies van negen strategische adviesraden over het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Oktober 2012. www.sarovlaanderen.be

¹¹ Peri Urban Regions Platform Europe. <http://www.purple-eu.org/>

zo kunnen bepaalde landbouwactiviteiten een grote invloed hebben op het klimaat, de bodem en het waterbeheer.

18. Onroerend erfgoed komt in het actieprogramma amper aan bod. Er wordt een actie vermeld dat het Agentschap Onroerend Erfgoed en het Agentschap Natuur en Bos het instrument van beheerplan in één instrument integreren. Daarnaast vermeldt het actieprogramma dat men zal nadenken hoe het instrument van de beheersovereenkomsten onroerend erfgoed in landelijk gebied kan worden ingezet. De raad benadrukt dat hier de link moet gelegd worden met het instrument van beheersovereenkomst voor onroerend erfgoed zoals opgenomen in het ontwerp decreet Onroerend Erfgoed.¹²
19. Voorliggend actieprogramma besteedt weliswaar aandacht aan de nood voor monitoring en evaluatie van gebiedsgerichte projecten in de procesmatige doelstelling 'de ontwikkelingen op het platteland opvolgen en erover rapporteren', maar de aangekondigde indicator om de omgevingskwaliteit in projecten te monitoren zal ten vroegste in 2015 operationeel zijn, dus na het verstrijken van de termijn van voorliggend actieprogramma. Dit wordt best versneld en afgestemd met andere monitoringsinitiatieven.

III.5. GEBIEDSGERICHTE PROCESSEN

20. Het actieprogramma gaat op verschillende plaatsen in op gebiedsgerichte projecten. De noodzaak aan een betere afstemming van alle gebiedsgerichte projecten van de verschillende administraties wordt evenwel niet benadrukt. Ook het noodzakelijk overleg hierin komt niet aan bod. Het actieprogramma gaat wel in op informatieverlening, maar dan enkel voor de projecten van de VLM. De communicatie is echter gericht op het 'groot publiek'; er is geen specifieke communicatie voorzien naar de grote groep terreinbeheerders.
21. Onder de doelstelling van een functioneel wegennet wordt amper ingegaan op het verbeteren van de statuten van de verschillende vormen van buurtwegen. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft een uitgebreide studie afgewerkt over oplossingen voor de knelpunten bij de trage wegen of buurtwegen. De verbetervoorstellen van deze studie omvatten, naast het beter regelen van toegankelijkheid in bossen en reservaten, het opstellen van een codex voor de kleine wegenis. Dit thema zou in het IPO kunnen worden behandeld.

Mobiliteitsarmoede wordt beschouwd als een van de belangrijkste knelpunten op het platteland. Ook hier worden geen concrete acties vooropgesteld, behoudens de opmerking dat hierover een 'thematische werkgroep' binnen het IPO zal worden opgestart. Van concrete acties op het terrein om dit prioritaire knelpunt aan te pakken, is dus vooralsnog geen sprake. Via dergelijk actieprogramma, waarbij voor prioritaire knelpunten, enkel onderzoeken, overlegondes, of werkgroepen worden aangekondigd, zal men de problemen op het terrein niet oplossen, maar schuift men deze eenvoudig door naar een later tijdstip. Dit kan niet de bedoeling van een actieprogramma zijn.

¹² Het systeem van beheersovereenkomst is opgenomen in het ontwerp decreet Onroerend Erfgoed: artikel 10.1.1: 'De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Regering beschikbare kredieten: 1° samenwerkingsakkoorden sluiten met erkende intergemeentelijke OE-diensten, regionale landschappen en erkende OE-depots en in het kader daarvan subsidies toekennen; 2° beheersovereenkomsten sluiten met de zakelijke rechthouder of beheerder van een archeologische site, monument, een of meer percelen in een cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht of erfgoedlandschap en in het kader van de beheersovereenkomst subsidies toekennen; 3° projectsubsidies toekennen.'